პროლეტარიელებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

გაზეთი გამოდის 1920 წლის 3 ივნისიდან

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს და საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს ორგანო

КОМУНИСТИ — ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА ГРУЗИНСКОЙ ССР И СОВЕТА МИНИСТРОВ ГРУЗИНСКОЙ ССР

1981 წელი ოთხშაბათი 20 მაისი № 117 (18059) ფასი 2 კაპ.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის ბრძანებულება

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს მოწვევის შესახებ

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმი ადგენს:

მოწვეულ იქნეს საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკის მეათე მოწვევის უმაღლესი საბჭოს მესამე სესია 1981 წლის 19 ივნისს ქ. თბილისში.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე პ. გილაშვილი.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი თ. ლაშქარაშვილი.

თბილისი. 1981 წლის 15 მაისი.

...ბაკუნეგ-ვილია სადა-ური ექვსი ათეული წელი

...ლიადი ტრადიციების ერთგულებით!

საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლების გამარჯვებისა და საქართველოს კომუნისტური პარტიის შექმნის 60 წლის თავისადმი მიძღვნილ საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს მოხსენებაში ამხანაგი ე. ა. შევარდნაძე აღნიშნავს: „სამოცმა გმირულმა წელმა ვერ დაბერა. მისი [illegible]ანიშნავი ადამიანები — იმიტომ, რომ ყოველი [illegible]ალი თაობა იღებს მამა-პაპათა ესტაფეტას, იმიტომ, რომ სამუდამოდ ახალგაზრდებად დარჩებიან ხალხის ხსოვნაში გმირები, რომლებმაც უკვდავება მოიპოვეს. სამოცმა გმირულმა წელმა ვერ [illegible]ოკა მისი სულიერი სწრაფვა ნათელი მწვერვალებისაკენ — იმიტომ, რომ ყოველი ახალი დაპყრობილი მწვერვალი ჩვენთვის მომავლის, ხვალინდელი დღის ტრამპლინია“.

[illegible]ეშმარიტად, საბჭოთა ხალხის, კომუნიზმის მშენებელი ადამიანების ნიშანდობლივი თვისება მუდამ იყო და იქნება თაობათა მტკიცე და მარადიული მემკვიდრეობითობა. კომუნისტური იდეალებისადმი ერთგულება, ზნეობრივი სიხპეტაკე და [illegible]ა საუკეთესო პრინციპებისა და ტრადიციებისადმი [illegible]ატივისცემა, მამათა თაობასთან ახალგაზრდობის [illegible] განუყრელ, იდეურ ნათესაობაზე მიგვითითებს, [illegible]რომელიც ჩვენი საზოგადოების ჭეშმარიტი მამ[illegible]ძრავებელი ძალაა.

[illegible] უფროსი თაობის ღვაწლისა და თავდადების დი[illegible] დაფასებაა ის ფაქტი, რომ შაახის ერთ შესანიშ[illegible]ავ დღეს მთელი ხილამაზითა და სიამაყით [illegible]ინშავთ დიდ სამამული ომში საბჭოთა ხალ[illegible]ის გამარჯვებას. ჩვენ მუდამ ღრმად მოწიწებით [illegible]ოვიგონებთ იმ ადამიანებს, რომლებიც მეფგრად [illegible]ბრძოდნენ შემოსეულ ურდოებს, წვეთ-წვეთად [illegible]აიღეს სისხლი მტერზე გამარჯვებისათვის და არ [illegible]ალეშურეს ადამიანისათვის ყველაზე ძვირფასი — [illegible]საკუთარი სიცოცხლეი. ასეე დიდ პატივს მივაგებთ ომის ვეტერანებს, რომლებიც ახლა ჩვენს [illegible]შორის ცხოვრობენ და კვლავ სასარგებლო საქმეს აკეთებენ ახალგაზრდობის პატრიოტული აღზრდისათვის.

[illegible]გმირ ქალაქ კიევში მემორიალური კომპლექსის [illegible]ზეიმად გახსნაზე ლეონიდ ილიას ძე ბრეჟნევმა [illegible]ანაცხადა: „საბჭოთა ხალხმა ცხადყო, რომ [illegible]არგად იცის, როგორ გამოიყენოს მშვიდობის სიკეთენი. ახლა ფრონტელების, ომის წლების საშიშ[illegible]ელებებსა და გაჭირვებაში გამოვლილი ყველა [illegible]ადამიანის ოცნება იმის შესახებ, თუ რა ძლიერი [illegible]ა მშვენიერი იქნებოდა ჩვენი ქვეყანა გამარჯვების [illegible]ემდეგ“.

[illegible]ახლა, განვითარებული სოციალიზმის ქვეყანაში, [illegible]საბჭოთა ხალხის, მშობლიური კომუნისტური პარტ[illegible]ის სახელოვან რევოლუციურ, საბრძოლო, შრომ[illegible]ითის ტრადიციებზე ახალგაზრდობის აღზრდა კომ[illegible]უნისტური მშენებლობის დიდი საქმის განუყოფელი და ორგანული ნაწილია. წარსულის მდიდარი გამოცდილება, ჩვენი მკლავმოუღლელი შრომელების ყოველდღიური გმირობა და თავდადება გვეხმარება აღვზარდოთ ქალიშვილები და [illegible]ბიუკები ისე, რომ მათ შეეძლოთ დაძლიონ ის [illegible]ითული ამოცანები და დაბრკოლებები, რომლებ[illegible]აც წარმოშობს განვითარებული სოციალიზმის [illegible]ეპოქა.

ჩვენს ახალგაზრდობას მტკიცედ სწამს თაობათა [illegible]ემკვიდრეობის დიდი მნიშვნელობა, და სიამაყით [illegible]ვსებს ის გრძნობა, რომ იგი გამგრძელებელია მა[illegible]ათა მდიდარი, ხახელოვანი რევოლუციური ტრა[illegible]ციებისა და თავის მოვალეობად მიიჩნია ამრა[illegible]ლის და გაამდიდროს ეს ტრადიციები.

ჩვენი ქვეყნისა და პარტიის ისტორიაში უხვად [illegible]რის იმის მაგალითები, თუ როგორ შრომობდნენ, [illegible]ოდწოდნენ და იბრძოდნენ ერთმანეთის მხარდა[illegible]ჭერ სხვადასხვა თაობის ადამიანები. ისინი ერთი [illegible]ფიზნით და ერთი მისწრაფებით იყვნენ გამსჭვალუ[illegible]ნი, რაც მუდამ გამომდინარეობდა საერთო სა[illegible]ქმიდან — კომუნიზმის მშენებლობის საქმიდან.

ეს ერთობლივი ბრძოლა საბჭოთა ქვეყნის ის[illegible]ორიაში რჩება, როგორც დიდმნიშვნელოვანი ეტ[illegible]აპები, მარად სახსოვარი მომენტები, საბჭოთა ადა[illegible]მიანების გმირული ცხოვრებისა და საქმიანობის [illegible]ათელი ფურცლები. ასეთია ზამთრის სახალხის [illegible]ერიში თუ ბერლინის აღება, სამოქალაქო ომის [illegible]ორბშლიანი წლები თუ პირველი ხუთწლედების [illegible]ეროიკითა და რომანტიკით აღსავსე დღეები, ომის [illegible]შემდგომი პერიოდის აღორძინება თუ ყამირის [illegible]ათვისება. ასეთია მაგნიტკა და დნეპრჰესი, ამუ[illegible]რის კომსომოლსკი და რუსთავი, ბამი და ენგურ[illegible]ესი. თითოეული მათგანი გაცილებით უფრო დიდ[illegible]მნიშვნელოვანია, ვიდრე ქალაქისა თუ უნიკალური [illegible]ჰიდროელექტროსადგურის მშენებლობა, რადგან [illegible]ადამიანის მოღვაწეობის ამ ნათელ ასპარეზზე კა[illegible]რგად ვლინდება და ჩანს მისი სულის სიმდიდრე, [illegible]მისი შემოქმედებითი გენია, მიზნის სიცხადე, შე[illegible]გნება და მომავლის რწმენა. ამ ცოტა ხნის წინათ [illegible]ჩვენს გაზეთში გამოქვეყნებულ ერთ-ერთ ნარკვევში მოთხრობილი იყო ენგურჰესის მშენებლის ი. [illegible]ახლამაზოვის შესახებ, რომელმაც სიცოცხლე გასწირა მშენებლობისათვის მეტად ძვირფასი ტექნ[illegible]ოლოგიური ინფორმაციის შენახვისა და [illegible]ბრძოლა. ასეთ ადამიანებზე ამბობენ, [illegible]ეს ადამიანები ენერგიულ ადამიანებად [illegible]ბ ენერგიულ ადამიანებად [illegible]ბ ენერგიულ ადამიანებად [illegible]ბ

ასე ვიზარდეთ, ასე ავმაღლდით!

მარად უკვდავი

ბევრ რამეზე მეტყველებს გაზეთის ეს ფერმკრთალი ფურცელი, ადამიანებს ხელიდან ხელში უტარებიათ იგი და ამიტომ საკმაოდ გაცრეცილია, ნაპირებიმოხეული. რა შეიძლება იყოს გაზეთისათვის იმაზე დიდი ღირსება, რომ მკითხველი ინტერესით დაეწაფოს, მოიწონოს, შეიყვაროს. არა, ვინა თქვა გაზეთი მხოლოდ ერთ დღეს ცოცხლობსო. აბა რა მოკლავს ამ გაზეთს „1922 წელი 25 თებერვალი“ რომ აწერია, და ამაყად გვილოცავს საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლების დამყარების პირველ წლისთავს, პირველ თავისუფალ დღესასწაულს!

დღესასწაულსო! წერს გაზეთი, მაგრამ აბა მაშინ ზეიმისათვის ვის ეცალა, მტრობის ქვეი და ახალი ჭრილობები მძიმედ აჩნდა ახალგაზრდა საბჭოთა საქართველოს ველშინდვრებს, სოფლებსა და ქალაქებს.

„მხოლოდ ერთი წელი შეგვისრულდა. ჯერ ჩვენი ქვეყანა მეტი-სმეტად ჩამორჩენილია. არ მოგვეპოვება მსხვილი ინდუსტრია, რაც დიდ დაღს ასვამს ჩვენს სოფლის მეურნეობასაც. ჩვენი ქვეყანა არა მარტო საერთოდ სოფლის მეურნეობის ქვეყანაა, არამედ პრიმიტიული სასოფლო მეურნეობისა. ქართველი ხალხი ამუშავებს მიწას არა ახალი ტექნიკის საშუალებით, არამედ მამა-პაპური, მიწის ძველებური დასამუშავებელი იარაღებით“...

„მთასავით დგას სიძნელეები ჩვენს წინაშე... ასეთ! ახალ, მზარდს უფდამ წინ ეღობება დაბრკოლება, მაგრამ ცხოვრება მხოლოდ ერთი კანონი აქვს — ახალი, მზარდი აუცილებლად ძლევს, ამსხვრევს, ანადგურებს ძველს, დახავსებულს, ამსხვრევს დაბრკოლებებს, იზრდება, ვაუკაცდება, იმარჯვებს და ზეიმობს... გაუმარჯოს საბჭოთა საქართველოს!“

ასე შემოვიდა საქართველოში 1922 წლის თებერვალი, თავისუფალი საქართველოს პირველი წლისთავის საზეიმო დღე, ასე გადმოსცემდა ხალხის სიხარულს, მის გულისწუხილს, სურვილსა და იმედს, ბრძოლასა და შრომას მართალი და წრფელი სიტყვებით, თავად ორი წლის გაზეთი „კომუნისტი“.

—მხოლოდ თავი და თავი ზომები,— მიუთითებდა მაშინ გაზეთი, —რომლებიც ჩვენ უნდა გავატაროთ მეურნეობის გასაუჯობესებლად, არის მელიორაცია და ელექტროფიკაცია. ჭაობების ამოშრობა და არხების გაყვანა. დასახულია არხის გაყვანა ტერიფონის ველზე. საერთოდ ჩვენს ინყინერებს შემუშავებული აქვთ დიდი გეგმები ელექტროფიკაციის განსახორციელებლად, მაგრამ ამას უნდა ათეული წლები“.

და აი ეს ათეული წლებიც გავიდა. საბჭოთა საქართველოში მესამოცე თებერვალმა უკვე ჩაიქროლა. ჩაიქროლა, წელგამართულმა, შუბლნათელმა და უბესვიანმა.

მრეწველობა ჩამორჩება, არ მოგვეპოვება მსხვილი ინდუსტრიაო! — გულისტკივილით იუწყებოდა გაზეთი „კომუნისტი“. ძნელია ეხლა ამის დაჯერება, რადგან ჩვენი თვალი და გული დიდი ხანია შეეჩვია, შეესისხლხორცა ქვეყნის ახალ ინდუსტრიულ რელიეფს, ბუნებრივ და აუცილებელ მოთხოვნილებად იქცა მისი აღმავლობა და დიდი მაშტაბით გარდაქმნები ხალხის საკეთილდღეოდ. ეხლა სად არ იცნობენ ქართულ ფოლადს, სად არ დაჭრიან ქართული ავტომობილები და ელმავლები, სად არ უდგათ ქართული დაზგები, სად არ მიდის ჩვენი მარგანეცი, ნავთობი, ფერადი ლითონი, მაუდი, აბრეშუმი, ჩაი და ღვინო...

სამოცი წლის საბჭოთა საქართველოს მძლავრი ინდუსტრიული ნაბიჯები შესანიშნავად გამოიკვეთა საქართველოს კომპარტიის XXVI ყრილობაზე. **„საქართველოს სამრეწველო წარმოების მოცულობა,** —ითქვა საანგარიშო მოხსენებაში, **—როგორც ეს მეათე ხუთწლიანი გეგმით იყო გათვალისწინებული, 41 პროცენტით გაიზარდა, მიღწეულია საუკეთესო მაჩვენებლები ... ერთი კი არა, მრავალი. მტკვარი, იორი, არაგვი, ლიახვი, ალაზანი, რიონი, ყვირილა ადამიანის ხელმა ვენახებში, ბაღებში, პლანტაციებში, ყანებში შეიყვანა, პაპანაქება სიცხეში ცისნამად აქცია, გააცოცხლებინა, ააყვავებინა საუკუნეობით დაგვალული მიწები. მარტო მეათე ხუთწლედში რესპუბლიკის მყარმოსავლიან სავარგულებს შეემატა 83 ათას ჰექტარზე მეტი სარწყავი და დაშრობილი მიწები.**

„ჩვენი ქვეყანა არა მარტო საერთო სახოფლო-მეურნეობის ქვეყანაა, არამედ პრიმიტიული სოფლის მეურნეობისა!“ წერდა „კომუნისტი“ 1922 წლის თებერვალში. 1981 წლის იანვარში, საბჭოთა საქართველოს 60 წლისთავის მიჯნაზე საქართველოს კომპარტიის XXVI ყრილობის მაღალი ტრიბუნიდან კი ითქვა, რომ... **„მარტო მეათე ხუთწლედში ჩვენს სოფლის მეურნეობას მოობარდა მილიარდ 600 მილიონი მანეთი. სოფლის მეურნეობამ მიიღო 16 ათასამდე ტრაქტორი, ათასი კომბაინი, 12 ათასი სატვირთო ავტომობილი... სახელმწიფოს მიეყიდა 876 ათასი ტონა მარცვლეული, 2 მილიონ 155 ათასი ტონა ხარისხოვანი ჩაის ფოთოლი, 2 მილიონ 650 ტონა ყურძენი, 2,8 მილიონი ტონა ხილი და ციტრუსი, 740 ათასი ტონა კარტოფილი, მილიონ 491 ათასი ტონა ბოსტნეული, 9.160 ტონა აბრეშუმის პარკი“.**

...ასეთი ვოლიათური ნაბიჯებით იარა წინ ჩვენმა სოფლის მეურნეობამ, ასე განმტკიცდა ... ეს მართალი, წმიდათაწმიდა, პრინციპული და გაბედული ოპერაცია, ცხადია მეურნეობაც იგრძნო და მიწამაც... და განა მარტო მეურნემ და მიწამ? ასე რომ ყოფილიყო იმ რწმენის ფასი არ ექნებოდა. რესპუბლიკის ყველა პარტიულ ორგანიზაციას, მის აქტივს, ყველა ქალაქსა და სოფელს — მუშას, კოლმეურნეს, ინტელიგენციას, ყველა მშრომელ ადამიანს თავდადვე მხარი ორგანიზებულად რომ არ აებათ საქართველოში დაწყებული დიდი, საშვილიშვილო საქმისათვის, სულითა და გულით არ გაჰყოლოდნენ ალებულ სწორ გზას — ძველის, დრომოჭმულის, ყოველგვარი ნეგატიურის ამოძირკვა. სიმართლისათვის, სიწმინდისათვის, ხალხს კეთილდღეობისათვის, პატიოსანი მშრომელი ადამიანისათვის ზრუნვა არ დასებათ მთავარ ამოცანად, მაშინ არ იქნებოდა ასე მძლავრი, ასე საოცრად გულწრფელი და უხნაჯო დამოკიდებულება შრომისადმი, საერთო-სახალხო საქმისადმი მოსახლეობაში.

ეს რწმენა ცხრა წელიწადია, თანდათანობით, დღითიდღე უალიბდებოდა, როგორც ავი აგურზე ისე ეწყობოდა ერთმანეთს და მერე ერთ მძლავრ ძალად შეიკრა და ჩადგა ლაბდა საშვილიშვილოდ.

ეხლა ამ დუღაბზე მეთერთმეტე ხუთწლედში გაშენდება ყინვალის ჰიდროკვანძი, ხუდონისა და ნამახვანის ჰიდროელექტროსადგურები, ათობით ჩაის ფაბრიკები და ყურძნის გადასამუშავებელი ქარხნები, ინდუსტრიის ახალი მძლავრი გიგანტები, გაგრძელდება რკინიგზის გაყვანა მარაბდიდან ახალქალაქამდე, დამთავრდება დიდი საყოველტეხილო გზის მშენებლობა, რომ თანამედროვე მძლავრმა ტრანსპორტმა საიმედოდ და მოკლე გზით ერთმანეთთან დააკავშიროს ამიერი და იმიერკავკასია, კოლხეთის ახლად ამოშრობილ 35 ათას ჰექტარზე გაშენდება ჩაი და ციტრუსები, საიმედოდ გამაგრდება შავი ზღვის სანაპიროები, აშენდება საცხოვრებელი სახლები, კოტეჯები და ტურისტული ბაზები... და, როგორც სკკპ XXVI ყრილობაზე ამხანაგმა ე. ა. **შევარდნაძემ** აღნიშნა **„მეთერთმეტე ხუთწლედში კვლავ სწრაფი იქნება სახალხო მეურნეობის განვითარების ტემპი: მრეწველობაში — 30-33, სოფლის მეურნეობაში — 22-24 პროცენტი. ასეთივე ტენდენცია გაგრძელდება მეთორმეტე ხუთწლედშიც... საქართველოს კომპარტიას თავის საბრძოლო ამოცანად მიაჩნია ცენტრალური კომიტეტის, ლენინდილიას ძე ბრეჟნევის მოთხოვნათა შესასრულებლად იღვაწოს ისე, რომ ყველგან და ყოველთვის ამკვიდრებდეს სამართლიანობას, პატიოსნების, პუმანიზმის, თავმდაბლობის, ლენინური პარტიულობის წმიდათაწმიდა პრინციპს, რათა შრომის უზენაესი ავტორიტეტი, ღრმა დემოკრატიზმი და შეგნებული დისციპლინა, უდიდესი პასუხისმგებლობა ჩვენი მძლავრი კავშირის წინაშე გახდეს რესპუბლიკის კომუნისტთა სადარბაზო ბარათი“.**

ეს ყველაფერი ხალხის ნებით, სურვილით კეთდება, კეთდება არა მარტო სადღეისოდ და სახვალიოდ, არამედ ხანგრძლივი პერიოდისათვის — ათეულ და ასეული წლების იქითა მოთხოვნილებების გათვალისწინებით, საშვილიშვილოდ.

სამოცი წელია, რაც ფრთაშესხმულია, თავისუფალია, ლაღია ქართული მიწა, მისი მზე და ცაფირუზი, მისი ზუმრუხტი მთაბარი, თავისუფალია მისი გულადი და პუოადი ადამიანები. საქართველოს დაბადების ორი თარიღი აქვს. პირველს უხსოვარ დროში უდგას ფესვი, მეორეს კი ამ დღეებში შეუსრულდა სამოცი წელი. სამოც წელს უფრო ადრე გადააბიჯა გაზეთმა „კომუნისტმა“. არა, ვინა თქვა გაზეთი მხოლოდ ერთი დღე ცოცხლობსო. აბა როგორ შეიძლება დავიწყებულ ბინდი გადაეფაროს „კომუნისტის“ 1922 წლის 25 თებერვლის ნომრის მგზნებარე სტრიქონებს, რომელიც ეკონომიკურად იმ მძიმე პირობებში ასე გაბედულად წინასწარმეტყველებდა: **„მთასავით დგას სიძნელეები ჩვენს წინაშე... მაგრამ ცხოვრებას მხოლოდ ერთი კანონი აქვს — ახალი, მზარდი აუცილებლად ძლევს, ამსხვრევს, ანადგურებს ძველს, დახავსებულს, ამსხვრევს დაბრკოლებებს, იზრდება, ვაუკაცდება, იმარჯვებს და ზეიმობს, გაუმარჯოს საბჭოთა საქართველოს!..“**

გენო თათარიშვილი,
რესპუბლიკის დამსახურებული ჟურნალისტი.

საკდესისა და ახალი ამბების საგენტოს კორესპონდენტები გვაცნობინებენ

საერთაშორისო ლიღაშვილის ზურგზე ცხოვრება

19 მაისი საბჭოთა წიგნი ლუგლიანაში

ბელგრადი. ლუბლიანაში, ხლოვენიის სოციალისტური რესპუბლიკის მთავარ ქალაქში, გაიხსნა საბჭოთა წიგნის გამოფენა. აქ წარმოდგენილია „პოლიტიზდატის“, „პროგრესის“, „ნაუკის“, „პროსვეშჩენიესა“ და სსრ კავშირის სხვა გამომცემლობათა ყველა თემატიკური განყოფილების თითქმის 2,5 ათასი დასახელების წიგნი. ექსპოზიციის სპეციალური განყოფილება ეძღვნება პოლიტიკურ ლიტერატურას, მის სტენდებზე წარმოდგენილია ვ. ი. ლენინის ნაწარმოებები, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივნის, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარის ლ. ი. ბრეჟნევის ნაწარმოებების „მცირე მიწის“, „აღორძინებისა“ და „ყამირის“ მიხედვით შექმნილი ფოტოალბომი, საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ყრილობათა მასალები.

მნიშვნელოვანი ადგილი უკავია მხატვრულ ნაწარმოებებს, წიგნებს საბჭოთა მეცნიერების, ტექნიკისა და ხელოვნების მიღწევებზე, ცნობარებსა და სახელმძღვანელოებს. გამოფენაზე გამოტანილია იუგოსლავი ავტორების რუსულ ენაზე თარგმნილი ნაწარმოებები.

სინჰუას საბაგენტოს ცნობა

პეკინი. როგორც სინჰუას საგენტო იუწყება, სრულიად ჩინეთის სახალხო წარმომადგენელთა კრების მუდმივმა კომიტეტმა მიიღო დადგენილება სუნ ცინლინისათვის — ჩინელი რევოლუციონერდემოკრატის სუნ იატსენის ქვრივისათვის — ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკის სპიკერი თავმჯდომარის წოდების მინიჭების შესახებ.

ამ. კადაფი: სსრ კავშირი ჩვენი მეგობარი

ნიუ-იორკი. ყოველგვარი ტერორისტული აქციები ფერმკრთალდება ვაშინგტონის ოფიციალური გეზის ფონზე, რომელიც გაზვნის თავის ხომალდებს სხვა ქვეყნების ნაპირებისაკენ, ქმნის სამხედრო ბაზებს სხვა სახელმწიფოთა ტერიტორიებზე, ცდილობს შიმშილით მოაშთოს თავისუფლებისმოყვარე ხალხები.

ამერიკის სი-ბი-ეს ტელეკომპანიისათვის მიცემულ ინტერვიუში ე. განაცხადა ლიბიის რევოლუციის ლიდერმა მ. კადაფიმ, არავინ იცის, თქვა მან, რას უნდა მოველოდეთ შეერთებული შტატებისაგან, რადგანაც ამერიკის პოლიტიკა ეწინააღმდეგება საე აზრსა და საერთაშორისო ვალდებულებებს.

კადაფიმ ხაზი გაუსვა, რომ ამერიკის შეერთებული შტატებიდან ლიბიის დიპლომატიურ წარმომადგენელთა გაძევება წარმოადგენს უპასუხისმგებლო აქციას, რომელიც თვით შეერთებული შტატების ინტერესებს ეწინააღმდეგება. ეს გაუმართლებელი ნაბიჯია.

საბჭოთა ფოთა ურთიერთობის მაგალითად ლიბიის ხელმძღვანელმა მოიყვანა ლიბიისა და საბჭოთა კავშირის ურთიერთობა. ჩვენ ძალიან კარგი ურთიერთობა გვაქვს საბჭოთა კავშირთან, თქვა მან. სსრ კავშირი ჩვენი მეგობარია. ჩვენ სხვადასხვაგვარი სოციალურ-პოლიტიკური სისტემები გვაქვს, მაგრამ ეს ხელს არ უშლის ჩვენს მეგობრობას.

კადაფიმ გადაჭრით უარყო ამერიკის შეერთებული შტატების მტკიცება, თითქოს ლიბიის ტერიტორიას იყენებდნენ საბჭოთა იარაღის ბაზად. ეს სიცრუეა, ხაზი გაუსვა მან, ჩვენი თავდაცვისათვის საჭირო იარაღია.

ლიბიის რევოლუციის ლიდერმა უარყო აგრეთვე ვაშინგტონის პროვოკაციული მტკიცებანი, თითქოს ლიბია აფინანსებს, წვრთნიდა და აიარაღებს სხვადასხვა ტერორისტულ დაჯგუფებებს. ეს სულიად უსაფუძვლო ბრალდებაა აღნიშნა მან. ჩვენ ტერორიზმს მოწინააღმდეგენი ვართ, და გვაქვს კანონი, რომელიც კრძალავს ტერორისტული საქმიანობისათვის ლის შეწყობას. ჩვენ არ ვაფინანსებ ტერორისტებისათვის ფულს, დაჭერას, მაგრამ მხარს ვუჭერ ხალხთა ბრძოლას თავისუფლებისა და დამოუკიდებლობისათვის. მაგალითად, მხარს ვუჭერთ პალესტინელი ხალხის სამართლიან ბრძოლასა და სამართლიან მიზნებს. ჩვენ სტაბილურობის, დამოუკიდებლობისა და პროგრესის მხრენი ვართ.

ᲐᲨᲨ

იზრდება უკმაყოფილება

ვაშინგტონის ადმინისტრაციის ავანტიურისტული საგარეო პოლიტიკის გამო

ვაშინგტონი. მილიტარისტული ხამაზადისა და ავანტიურისტული საგარეო პოლიტიკური გეზი, რასაც ვაშინგტონის ადმინისტრაცია ახორციელებს, ხალად მოაზროვნე ამერიკელთა მზარდ უკმაყოფილებას იწვევს.

ამერიკის შეერთებული შტატების კონგრესს წარმომადგენელთა პალატის წევრთა ჯგუფმა დემოკრატიული პარტიისაგან გამოაქვეყნა მოხსენება ხელისუფლების სათავეში ახალი ადმინისტრაციის ყოფნის პირველი 100 დღის შესახებ. ამ მოხსენებაში მკვეთრად არის გაკრიტიკებული ადმინისტრაციის მოქმედება საერთაშორისო ასპარეზზე. რეიგანის ადმინისტრაციის ყვლა, მათ შორის ბოლოდროინდელმა ნაბიჯმა, არ შეიძლება შეშფოთება არ გამოიწვიოს, ხაზგასმულია დოკუმენტში. ახალმა ადმინისტრაციამ მკაფიოდ ვერ განსაზღვრა თავისი ამოცანები და პოლიტიკა მსოფლიოს ვერც ერთ მთავარ რეგიონში: უფრო მეტიც — ჩვენს თვალწინ არაერთგზის შეიცვალეს კურსი, და, საერთოდ, იქმნება შთაბეჭდილება თითქოს პოლიტიკას ნაჩქარევი იმპროვიზაციის წესით წარმართავენ, ამასთან მის მიზნებსა და მიმართულებაზე საერთო წარმოდგენა არა აქვთ.

სამწუხაროდ, იქმნება შთაბეჭდილება, რომ ხელისუფლების სათავეში ყოფნის პირველი ასი დღის მანძილზე რეიგანის ადმინისტრაციამ ვერ ჩაბარა გამოცდა, რომელიც თვითონვე დაისახა. და ეს საეჭვოს ხდის ჩვენი საგარეო პოლიტიკის დამაჯერებლობას და აცვრებს იმის შანსს, რომ შეეძლებთ კონსტრუქციული ზემოქმედება მოვახდინოთ მოვლენათა მსვლელობაზე.

შემდეგ მოხსენებაში აღნიშნულია, რომ მეოხდადგან საარჩევნო დაპირებებისა, „დაუყოვნებლივ დავიწყებთ მოლაპარაკებას სტრატეგიული შეტევითი შეიარაღების შეზღუდვის მესამე ხელშეკრულების დადების თაობაზეო“, ახალ ადმინისტრაციას „დღემდე არ გადაუდგამს რაიმე ნაბიჯი, რათა დაიწყო მოლაპარაკება სტრატეგიული შეტეგითი შეიარაღების შეზღუდვის მესამე ხელშეკრულების გამო ან განიხილონ მოლაპარაკება ევროპაში საშუალო სიზღუდვის შესახებ“.

ფოტოობიექტივი ამხილებს

გფრ ნატოს გეგმების წინააღმდეგ

მუნიხი. თანამშრომლობისა და განიარაღების კომიტეტის, გერმანიის მუშადობის კავშირისა და გერმანელთა კომპარტიის მოწოდებით ბონში გაიმართა 40 ახალგაზრდული, ქალთა, ანტიფაშისტური და სხვა დემოკრატიული ორგანიზაციების წარმომადგენელთა მანიფესტაცია. 20 ათასზე მეტმა მანიფესტანტმა ჩაიარა დასავლეთ გერმანიის დედაქალაქის ქუჩებში. მიუნსტერპლაცის მოედანზე გაიმართა მიტინგი. მისმა მონაწილეებმა გაილაშქრეს ნატოს. იმ გადაწყვეტილების წინააღმდეგ, რომელიც ითვალისწინებს საშუალო სიშორის ახალი ამერიკული ბირთვული რაკეტების წარმოებასა და დასავლეთ ევროპაში განლაგებას. მანიფესტანტებმა მხარი დაუჭირეს საბჭოთა კავშირის მიერ წამოყენებულ წინადადებას მოლაპარაკების თაობაზე.

სურათზე: მანიფესტაციის დროს.

საკდესისა ფოტო.

ალქირის მოთხოვნა

ალჟირი. ალჟირმა მოითხოვა სასწრაფოდ მოიწვიონ არაბული ქვეყნების ლიგის წევრი სახელმწიფოების საგარეო საქმეთა მინისტრების რიგგარეშე კონფერენცია, იუწყება აპს-ის საინფორმაციო სააგენტო. ეს მოთხოვნა, აღნიშნულია ცნობაში, ნაკარნახევია ახლო აღმოსავლეთში ვითარების გამწვავებით, რაც ისრაელის აგრესიული მოქმედების გაძლიერებამ გამოიწვია.

ᲔᲡ ᲡᲐᲘᲜᲢᲔᲠᲔᲡᲝ

ამერიკა — აფრიკა: ერთი კონტინენტი?

რიო-დე-ჟანეირო. ბრაზილიის ქალაქ პორტუ-ალეგრეში გაიმართა ლათინური ამერიკის პალეონტოლოგთა მეორე კონგრესი, რომლის ყურადღების ცენტრში იდგა ჰიპოთეზა იმის თაობაზე, რომ მილიონი წლის წინათ ამერიკის და აფრიკის კონტინენტები ერთ მთლიან ხმელეთს შეადგენდა.

ამ თემაზე მოხსენება გააკეთა სან-პაულუს უნივერსიტეტის პროფესორმა მურილო დი ლიმამ, რომლის რწმენით, ორი კონტინენტი „შედფუღებულან“ იყო ამჟამად ატლანტის ოკეანის წყლის ქვეშ მოქცეული ხმელეთის მონაკვეთით, რომელიც ბრაზილიის ჩრდილო-აღმოსავლეთ ნაწილს აფრიკის სანაპიროსთან აერთებდა. ამის დასამტკიცებლად მან მოიყვანა იმ გეოლოგიური გამოკვლევის მონაცემები, რომელიც მან მოაწყო ბრაზილიასა და მის მოპირდაპირე მხარეს, ატლანტის სანაპიროზე მდებარე აფრიკის ქვეყნებში. შედეგები მოწმობს, რომ 2 მილიონი წლის წინათ ორივე კოტინენტზე მიკროფლორა და მცენარეულობა იდენტური იყო. გარდა ამისა, ნიადაგის გეოლოგიური სტრუქტურა, მაგალითად, გაბონისა შეესაბამება ბრაზილიისას, ხოლო აფრიკის ამ ქვეყანაში არსებული მინერალების უმრავლესობა ბრაზილიაშიც აღმოჩნდა.

მტკიცე პროტესტი

ვიენტიანი. ლაოსის სახალხო დემოკრატიული რესპუბლიკის საგარეო საქმეთა სამინისტრომ მტკიცე პროტესტი განაცხადა ჩინეთის მხედრობის მოქმედების წინააღმდეგ, რომელიც საფრთხეს უქმნის ლაოსის უშიშროებას.

ამ ბოლო დროს, ნათქვამია ლაოსის სახალხო-დემოკრატიული რესპუბლიკის საგარეო საქმეთა სამინისტრომ აქ გამოქვეყნებულ მემორანდუმში, ჩინეთის ხელისუფლებამ დაიწყეს ჯარის ნაწილების ხელახალი დისლოკაცია, განაგრძეს ისინი საზღვარზე ლაოსის პროვინციების ლუანგნამთხისა და უდომსაის რაიონში.

3 მაისიდან ჩინეთის ხელისუფლებამ უშუალოდ საზღვრის ახლოს დაიწყეს სამხედრო მანევრები, რომლებსაც აშკარა პროვოკაციული ხასიათი ჰქონდა. 5 მაისს ლაოსის დასახლებული პუნქტის ბანტენის რაიონში ჩინეთის ქვეიარაღებულ ყოფებმა დაარღვიეს ლაოსის სახალხო-დემოკრატიული რესპუბლიკის სუვერენული სახელმწიფოს საზღვარი ორმოდ შემოიჭრნენ ლაოსის ტერიტორიაზე. იმავე დღეს, 5 მაისს ჩინეთის არტილერიამ და ტყვიამფრქვევებმა არაერთხელ დაუნგნეს ცეცხლი ლაოსის ტერიტორიის შედეგადაც არიან დაჭრილ ლაოსელ მესაზღვრეთა შორის.

ლაოსის სახალხო-დემოკრატიული რესპუბლიკის საგარეო საქმეთა სამინისტრომ მოითხოვა დაყოვნებლივ შეწყვიტოს ეს მოქმედებანი, რომელიც საფრთხეს უქმნის რეპუბლიკის უშიშროებას. მთელ ეს ქვეყანა მოქმედებს, ნათქვამია ბოლოს, ეს ... ინდოეთის მონაკვეთით, რომელიც ბრაზილიის ჩრდილო-აღმოსავლეთ ნაწილს აფრიკის სანაპიროსთან აერთებდა. ამის დასამტკიცებლად მან მოიყვანა იმ გეოლოგიური გამოკვლევის მონაცემები, რომელიც მან მოაწყო ბრაზილიასა და მის მოპირდაპირე მხარეს, ატლანტის სანაპიროზე მდებარე აფრიკის ქვეყნებში. შედეგები მოწმობს, რომ 2 მილიონი წლის წინათ ორივე კოტინენტზე მიკროფლორა და მცენარეულობა იდენტური იყო. გარდა ამისა, ნიადაგის გეოლოგიური სტრუქტურა, მაგალითად, გაბონისა შეესაბამება ბრაზილიისას, ხოლო აფრიკის ამ ქვეყანაში არსებული მინერალების უმრავლესობა ბრაზილიაშიც აღმოჩნდა.

საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის გამომცემლობამ გამოსცა პროფესორ ი. კაჭარავას ნარკვევი — „ვ. ი. ლენინი და ქართველი ინტელიგენცია“ (რედაქტორი — პროფ. გ. ყვანია), ვ. ი. ლენინის მრავალმხრივ მოღვაწეობაში ერთ-ერთი საპატიო ადგილი უკავია ამიერკავკასიის მშრომელთა რევოლუციური ბრძოლის, განსაკუთრებით ბოლშევიკური ორგანიზაციების ბრძოლისა და საქმიანობის, საქართველოში სოციალისტური რევოლუციის გამარჯვებისა და ახალი საზოგადოებრივი და სახელმწიფო წყობილების შენების საკითხებს. ამიტომ სრულიად ბუნებრივია, რომ სწორედ ვ. ი. ლენინმა მოჰკიდა ხელი საქართველოში სოციალისტური მშენებლობის კონკრეტული გეგმის შემუშავებას. ლენინურ გეგმაში ჩამოყალიბებულია საქართველოს ბოლშევიკთა მოღვაწეობის სტრატეგია და ტაქტიკა სოციალისტურ მშენებლობაში, კერძოდ, საზოგადოებრივ კლასებთან თუ ფენებთან, განსაკუთრებით კი ქართველ ინტელიგენციასთან ურთიერთობის ტაქტიკური საფუძვლები. ამიტომ კანონზომიერად გვეჩვენება ავტორის მიერ კვლევის ობიექტად აღებული პრობლემა — „ვ. ი. ლენინი და ქართველი ინტელიგენცია“.

ქართველი ინტელიგენციის წარსულის მოკლე ისტორიული ექსკურსით და სოციალურ-პოლიტიკური პროფილის ზოგადი დახასიათებით იწყება სარეცენზიო ნაშრომი. აქვე ზოგადად დახასიათებულია აგრეთვე ძირძველი ქართული ერ-

აზრის სიცხადე, შუქი მომავლის

წიგნი: ვ. ი. ლენინი

და ქართველი

ინტელიგენცია

ოვნული კულტურის ზოგიერთი ტრადიცია. ქართული კულტურის რეგოლუციურ-დემოკრატიულმა ტრადიციებმა და ქართველი ინტელიგენციის სოციალურ-პოლიტიკურმა პროფილმა, ავტორის აზრით, განსაპირობა დიდი ბელადის ის ყურადღება და პატივცემა, რომელსაც იგი ქართული კულტურისა და ქართველი ინტელიგენციისადმი იჩენდა.

საქართველოში სოციალისტური მშენებლობის კონკრეტული გეგმა ვ. ი. ლენინმა ჩამოაყალიბა თავის 1921 წლის 2 მარტისა და 14 აპრილის წერილებში. ლენინურ გეგმაში განსაკუთრებული ადგილი უკავია: 1. ინტელიგენციის, წვრილი ვაჭრებისა და გლეხობის მიმართ სწორი ტაქტიკური გეზის შემუშავებას; 2. ახალგაზრდა საბჭოთა რესპუბლიკის საგარეო და საშინაო უშიშროების განმტკიცებას; 3. ეროვნული მშვიდობიანობის უზრუნველყოფას; 4. ხალხის მატერიალური კეთილდღეობის ამაღლებას; 5. ფართო სამეურნეო მშენებლობის გაშლას, და ა. შ.

ვ. ი. ლენინი თავის წერილებსა და დირექტივებში ქართველი კომუნისტებისაგან, აგრეთვე საქართველოში მყოფი წითელი არმიის ნაწილებისაგან კატეგორიულად მოითხოვდა: ქართველი ხალხის სუვერენული უფლებების პატივისცემას, „ქართველი ინტელიგენციისადმი დათმობათა განსაკუთრებული პოლიტიკის“ გატარებას და ა. შ.

ვ. ი. ლენინის ეს წერილები საქართველოში გამოქვეყნდა მეტად რთულ პოლიტიკურ ვითარებაში, როცა ძველი, დამხობილი მთავრობა და მისი არმია ჯერ კიდევ საქართველოში იყვნენ და განაგრძობდნენ წინააღმდეგობას, საზოგადოებრივ-პოლიტიკური ატმოსფერო ცილისმწამებლური აგიტაციით იყო მოწამლული, წვრილბურჟუაზიული ფენები ჯერ კიდევ ბურჟუსით მოცულ, ახალი ცხოვრების კონტურებში ვერ გარკვეულიყვნენ, და შინაგანი კონტრრევოლუცია და ინტერვენტები საიერიშოდ ემზადებოდნენ. ასეთი ვითარებაში ვ. ი. ლენინის წერილებმა, რომლებიც დაწერილნი რამდენიმე დღეში გამოქვეყნდა საქართველოში, პროექტორივით გაანათა ახალგაზრდა რესპუბლიკის პოლიტიკური ჰორიზონტი და მნიშვნელოვნად განმუხტა დაძაბულობაც. ამასთან დაკავშირებით მეგ. მახარაძე მოსკოვში მყოფ მ. ცხაკაიას წერდა: „მდგომარეობა თანდათან უმჯობესდება, ამაში ჩვენ დაგვეხმარა უმთავრესად ლენინი. მხოლოდ მისი დეკლარაციით (2 მარტის წერილით) მისი მატერიალურ-ტექნიკური ბაზა. საიმედო და სწორი გზა ამ დიდი გარდაქმნებისა იყო და არის წარმოების ინტენსიფიკაციის ძირითადი ფაქტორები — მექანიზაცია, ქიმიზაცია და მელიორაცია.

...ეს პლანტაციები და ყანები, ზვრები და ბაღები, ფერმები და ბოსტნები წინა ხუთწლედებშიც ამშვენებდა საქართველოს ველ-მინდვრებს... ადამიანებიც ტრიალებდნენ იმ ფართობებში, შრომაში აღამებდნენ და ათენებდნენ...

ეს თაკარა მზეც ასე დაკაშკაშებდა ამ მიდამოებს!

ეს ცაც ლაჟვარდობდა ლურჯად, მომხიბვლელად!

მაგრამ არ იყო ამდენი ბარაქა... ხეხილს და ვაზს, ჩაისა და ციტრუსებს, ფერმებსა და ბახჩაბოსტნებს შიგადაშიგ ადამიანის ხელი აკლდა, მეურნის რწმენა და სიყვარული აკლდა, მიუხედაობით დაჩიავებულიყო... და, რაც მთავარია, თვითონ ადამიანთა სულსა და გულში დაბუდებულიყო უიმედობის, რწმენის დაკარგვის საშინელი გრძნობა, საზოგადოებრივი, საერთო-სახალხო საქმისადმი გულგრილი, ხელჩაქნეული დამკიდებულება.

მაშ რა მზემ გამოათა, რამ შეკრა მიწის ნაყოფიერება და მშრომელი კაცის მარჯვენა ერთ ძალად და სიუხვე ამოადუღა ვით წყაროსთვალი?!.. ეს ძალა სიმართლის რწმენაა, პატიოსანი შრომის დაფასება და აღიარებაა, ადამიანისათვის ზრუნვა და მისი ღირსების ამაღლებაა. ამ ძალის სიდიადე მაშინ გამოიკვეთა და, როგორც მაისის მზემ იცის ხოლმე, საავდარო ღრუბლები მიფანტა-მოფანტა, როცა საქართველოს კომპარტიამ, ჩვენი რესპუბლიკის ყველა მშრომელმა კრემლიდან მიიღეს ცხოვრების, შრომის, მოღვაწეობის ეპოქალური მნიშვნელობის პროგრამა — დადგენილება თბილისის საქალაქო პარტიული ორგანიზაციის პოლიტიკური და ორგანიზატორული მუშაობის შესახებ. შემდეგ ეს პროგრამა თვით ჩვენი რესპუბლიკის კომუნისტებმა, ყველა მშრომელმა აიტაცა, როგორც საკუთარი გულისძახილი, როგორც დროშა, სიმბოლო მამაცური შრომისა და გამარჯვებისა.

როგორც კარგმა დასტაქარმა იცის ხოლმე, პირველად ცხოვრების ჯანსაღ სხეულზე მოიკვეთა აქა-იქ ლაქად ჩამჯდარი სიმსივნე, წყლული, ავთავთა და ავქვეშევრდომთა ყველა ავი ნამოქმედარი ატმოსფეროს რომ აუუჯიანებდა და სწამლავდა დიდსა და პატარას.

ეს მართალი, წმიდათაწმიდა, პრინციპული და გაბედული ოპერაცია, ცხადია მეურნეობაც იგრძნო და მიწამაც... და განა მარტო მეურნემ და მიწამ? ასე რომ ყოფილიყო იმ რწმენის ფასი არ ექნებოდა. რესპუბლიკის ყველა პარტიულ ორგანიზაციას, მის აქტივს, ყველა ქალაქსა და სოფელს — მუშას, კოლმეურნეს, ინტელიგენციას, ყველა მშრომელ ადამიანს თავდადვე მხარი ორგანიზებულად რომ არ აებათ საქართველოში დაწყებული დიდი, საშვილიშვილო საქმისათვის, სულითა და გულით არ გაჰყოლოდნენ ალებულ სწორ გზას — ძველის, დრომოჭმულის, ყოველგვარი ნეგატიურის ამოძირკვა. სიმართლისათვის, სიწმინდისათვის, ხალხს კეთილდღეობისათვის, პატიოსანი მშრომელი ადამიანისათვის ზრუნვა არ დასებათ მთავარ ამოცანად, მაშინ არ იქნებოდა ასე მძლავრი, ასე საოცრად გულწრფელი და უხნაჯო დამოკიდებულება შრომისადმი, საერთო-სახალხო საქმისადმი მოსახლეობაში.

**ეს რწმენა ცხრა წელიწადია, თანდათანობით, დღითიდღე უალიბდებოდა, როგორც ავი აგურზე ისე ეწყობოდა ერთმანეთს და მერე ერთ მძლავრ ძალად შეიკრა და ჩადგა ლაბდა საშ

სახელოვან გამარჯვეგათა გზა

საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლების გამარჯვებისა და რესპუბლიკის კომუნისტური პარტიის შექმნის მე-60 წლისთავს მიეძღვნა საქართველოს კომპარტიის ცენტრალურ კომიტეტთან არსებული პარტიის ისტორიის ინსტიტუტის, საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიისა და თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის გაერთიანებული სამეცნიერო სესია, რომელიც საქართველოს დედაქალაქში გაიმართა 19 მაისს.

სესია შესავალი სიტყვით გახსნა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორმა, საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსმა ვ. ოკუჯავამ. ბრძოლისა და გამარჯვებათა იმ სახელოვანი გზის შესახებ, რომელიც სამოცი წლის მანძილზე გაიარა საბჭოთა საქართველომ მომძლე რესპუბლიკების ერთიან მეგობრულ ოჯახში, თავის მოხსენებასა და გამოსვლებში ილაპარაკეს საქართველოს კომპარტიის ცენტრალურ კომიტეტთან არსებული პარტიის ისტორიის ინსტიტუტის დირექტორმა, ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორმა დ. სტურუამ, საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის ეკონომიკისა და სამართლის ინსტიტუტის დირექტორმა, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსმა ა. გუნიამ და საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტმა, პროფესორმა ა. სურგულაძემ.

სესიის მუშაობაში მონაწილეობა მიიღეს საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარის მოადგილემ ვ. სირაძემ, საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის მეცნიერებისა და სასწავლებლების განყოფილების გამგემ ე. სეხნიაშვილმა, საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტმა ე. ხარაძემ. (საქინფორმი).

ჩვენი მიხაკო

ნარკვევი

გრიგოლ ჩიქოვანი

□□

ღილით მატარებლის ვაგონიდან რომ გადავედი და ქალაქის სადგურის უკან მოედანზე ხალხს შევერიე, ჩემი ყურადღება აფიშამ მიიქცია: „ალექსანდრე წუწუნავას სახელობის თეატრი. მიხეილ ორაგველიძე. „თავმჯდომარე“ — ეწერა იქ.

კოლმეურნეობის თავმჯდომარემ დაწერა პიესა კოლმეურნეობის თავმჯდომარეზე. არ გამკვირვებია. არ გამკვირვებია იმიტომ, რომ მიხეილ ორაგველიძე ერთი რომანისა და ნარკვევების რამდენიმე წიგნის ავტორია. წიგნები თარგმნილია რუსულად. განათლებით პედაგოგია. — ყოფილი სკოლის დირექტორი.

მიხეილ ორაგველიძესთან ჩავედი. მინდოდა, მიმელოცა შრომითი მოღვაწეობის 45 და დაბადების 70 წლის თავი. მას ხალხი სიყვარულით მიხაკოს ეძახის. ეს სიყვარული თავმჯდომარემ შრომითა და დიდი ადამიანური სითბოთი დაიმსახურა. ხალხი და მთავრობა მის შრომას დიდად აფასებენ. მინიჭებული აქვს სოციალისტური შრომის გმირის წოდება, ხუთი ლენინის ორდენისა და მრავალი მედლის კავალერია. მრავალგზის იყო არჩეული საქართველოს უმაღლესი საბჭოს დეპუტატად, იყო ახალი საკოლმეურნეო წესდების მთავრობის შემდგენი კომისიის წევრი. არაერთი მოსაზრება წარედგინა კომისიას, რომელთა უმრავლესობა გაითვალისწინეს კიდეც წესდებაში.

უკანასკნელად 1977 წელს ვიყავი მიხაკოსთან სოფელ შრომაში, სერგო ორჯონიკიძის სახელობის „საპატიო ნიშნის“ ორდენოსან კოლმეურნეობაში. ახლა, გარდა საიუბილეო ზეიმში მონაწილეობისა და მილოცვისა, მინდოდა გამეგო, რა გაკეთდა ახალი მის კოლმეურნეობაში. პრესიდან ვიცოდი, რომ მისი თაოსნობით დანერგილმა „ოჯახის ხუთწლედმა“ დიდი წარმატებები მოუტანა შრომელებს; მინდოდა, ეს წარმატებები ჩემი თვალით მენახა, მათი ამბავი ჩემი ყურით მომესმინა.

აფიშის წაკითხვის შემდეგ გადავწყვიტე, ქალაქში დავრჩენილიყავი და სპექტაკლს დავსწრებოდი. მაგრამ დრო საშუალებას არ მაძლევდა. მახსოვდა, მიხაკოს დიდი ხნის წინათ ნათქვამი სიტყვები: — „კოლმეურნეობის თავმჯდომარეობა სკოლაში არ ისწავლება. მას ცხოვრებისაგან სწავლობენო“. თუ როგორ ისწავლა მიხაკომ ცხოვრებისაგან თავმჯდომარეობა, ეს მისი ათიული წლების მანძილზე თავმჯდომარედ ყოფნამ დაგვანახვა.

მაინტერესებდა, როგორ ასახა თავის პიესაში თავმჯდომარის სახე გამოცდილმა მშრომელმა კაცმა. ამ ინტერესმა მიხაკოს კიდევ ერთი გამონათქვამი გამახსენა — „კოლმეურნეობის თავმჯდომარის როლს მსახიობი ორი საათი რომ ასრულებს, სცენიდან დაღლილდაქანცული გამოდის“. მიხაკო ორაგველიძე ამდენი წელიწადია კოლმეურნეობის თავმჯდომარეა, მაგრამ დაღლა ჯერ არ დატყობია. მართალია, მაღალ შუბლზე

— ჩემმა ქმარმა, — მშვიდად, მაგრამ შინაგანი გაცხარებით უპასუხა თამარმა, — ჩემმა მოხუცებმა და ბავშვებმა. განა ნინო ჩემზე ნაკლებს მუშაობდა, ჩემზე ცუდად უვლიდა პლანტაციას, დროზე არ სხლავდა, დროზე არ შეჰქონდა, სასუქი, დროზე არ ბარავდა?!

— ვინა თქვა, რომ შენზე ნაკლებს მუშაობდა ნინო?!

— არავის უთქვამს, მაგრამ თქვენ ხომ იცით, რომ ნინო მარტო მუშაობდა პლანტაციაში.

— ნინოზე იყო მიმაგრებული პლანტაცია, — უთხრა თამარს ვეტერანმა მეჩაიე ქალმა, სოციალისტური შრომის გმირმა ელენე ხელაძემ, მიხვდა, რისი თქმა უნდოდა თამარს და წასაქეზებლად უთხრა, — ნინოს უნდა მოეწია იქ ფოთოლი.

— ჩემზეც იყო, ელენე, მომაგრებული პლანტაცია, ისეთივე სიდიდის, მე უნდა მომეწია იქ ფოთოლი. მე მეტი მოვიწიე, ნინომ ნაკლები. რატომ?! — ჰკითხა ყველას ერთად თამარმა და თვითონ გასცა თავის თავს პასუხი: — იმიტომ, რომ მე ერთი არ ვმუშაობდი, ერთი არ ვუვლიდი პლანტაციას. ჩემთან ერთად მეელი ჩემი ოჯახი უვლიდა პლანტაციას და კრეფდა ფოთოლს.

თავმჯდომარემ თავი ასწია. „ჩემთან ერთად მეელი ჩემი ოჯახი უვლიდა პლანტაციას და კრეფდა ფოთოლს“, — გაიმეორა მიხაკო ორაგველიძემ.

— მარტო კაცი ჭამაშიაც ბრალიაო, — განაგრძო თამარმა, — ბევრმა ხელმა ბევრი იმუშავა, ბევრი მოიწია, — მიუბრუნდა ნინოს, მის წინ რომ იჯდა პირველ რიგში და გაკვირვებული შეჰყურებდა: — შენ რომ პლანტაციას უვლიდი და ფოთოლს კრეფდი, შენს ქმარს ღვინით სავსე ჭიქა ეჭირა ხელში და ოდელას მღეროდა, შენი ბავშვები ბურთს თამაშობდნენ, შენი მოხუცები შინ ისხდნენ. რატომ?!

ნინომ ვერ უპასუხა, სახეწამოწითლებული, დაბნეული შესცქეროდა. თამარი კი განაგრძობდა:

— რატომ ვმუშაობთ მეჩაიე ქალები მამაკაცებზე მეტს?! გაგონილი გაქვთ ქალების ტკივილით ნათქვამი სიტყვები. ნეტა კაცად დავბადებულიყავიო. რატომ უნდა მიაჩნდეს მამაკაცს ჩაის ფოთლის ხელით კრეფა მხოლოდ ქალის საქმედ?!

— მართალს ამბობს თამარი, — წამოიძახა ადგილიდან და შეუერაცხყოფილი ადამიანის კილოთი განაგრძო მესამე სოციალისტური შრომის გმირმა ქენია კიზირიამ. არ გაგიკვირდეს, მკითხველო, რომ მხოლოდ სოციალისტური შრომის გმირები გამოთქვამენ უკმაყოფილებას. ისინი კოლმეურნეობაში თექვსმეტია და სწორედ ეს ქალები არიან სხვებზე მეტად განაწყენებულნი. ეს ქალები წელიწადში 8-9-10 ტონა ფოთოლს კრეფენ.

იმ წელიწადს კოლმეურნეობაში 1940 ტონა ფოთოლი მოკრიფეს. აქედან ქალებმა — 1865 ტონა, კაცებმა — მხოლოდ 75 ტონა. მთელი მოსავლის 4 პროცენტი.

ეს პატივმოყვარე მამაკაცები ქალებთან ერთად ისხდნენ დარბაზში. უხერხულად შეიშმუშნენ, დარცხვენით დახარეს თვალი, მაგრამ ქენია კიზირია არ მოერიდა, პირდაპირ ეუბნებოდა სიმართლეს.

— რატომ მიგაჩნიათ მამაკაცებს ჩაის ფოთლის ხელით კრეფა სირცხვილად, არა კაცის საქმედ, რით ლახავს ეს თქვენს ღირსებას?! რატომ თვლით მას მხოლოდ ქალის საქმედ?! ჩვენს ოჯახებს ჩაი და ციტრუსი აძლევს 5-8-10-15 ათას მანეთ წლიურ შემოსავალს. ამ თანხის სამი მეოთხედი ჩაის ფოთოლზე მოდის. ჩაის ფოთოლია ჩვენი შემოსავლის მთავარი წყარო.

— დროა ბოლო მოეღოს ამ სამარცხვინო ამბავს, — ახლა სოციალისტური შრომის გმირმა შურა კუპეხიძემ აიღო სიტყვა, — მარტო ჩვენს კოლმეურნეობაში რომ ხდებოდეს ეს, კიდევ მოითმენდა კაცი, მაგრამ ასეა სხვა კოლმეურნეობებშიც. დროა, ოჯახის ყველა წევრმა იმუშაოს, ვისაც კი შრომა შეუძლია.

„დროა, ოჯახის ყველა წევრმა იმუშაოს, ვისაც კი შრომა შეუძლია“, — განმეორდა მიხაკო ორაგველიძის გონებაში.

— მე ვარ კოლმეურნეობის ხელმძღვანელი. მაშასადამე, კარგად ვერ ვუძღვები საქმეს. წყალი სათავეში იმღვრევა, ამხანაგებო.

— ჩვენი ბრალია, მიხაკო, — უთხრა თავმჯდომარეს ტატიანა ჩხაიძემ, — ქალების — ცოლების, დედების, დების. თუ ჩვენ, ცოლები, ჩვენს ოჯახში ვუთმენდეთ ქმრებს, საზოგადო საქმეში არ უნდა მოვუთმინოთ.

ყველასათვის მოულოდნელად საზეიმო კრება კრიტიკის კრებად გადაიქცა, მაგრამ ყველა ქმაყოფილი იყო. ითქვა ის, რაც უნდა თქმულიყო.

კრება გვიან ღამით დამთავრდა.

მე და მიხაკო ორაგველიძე დარბაზიდან რომ გამოვედით, სოფელი ქალაქის ქუჩებივით იყო გაჩახჩახებული.

განათებული იყო უნივერმაღი, ქვით ნაგები კოლმეურნეობის გამგეობის უზარმაზარი შენობა, განათებული იყო სასურსათო მაღაზია. აქ კოლმეურნეობაში მოწეული მოსავალს ჰყიდიან. განათებული იყო სასადილო, აქ პლანტაციებში, ვენახებში, ბაღებსა და ყანებში მომუშავე კოლმეურნეებისათვის უფასო სადილს ამზადებენ და მერე ადგილზე მიაქვთ. განათებული იყო ამბულატორიის შენობის ფანჯრებიც.

— ყველაფერი ისეა თქვენს სოფელში, მიხაკო, როგორც ქალაქში, — დავარღვიე დუმილი.

თავმჯდომარემ თავი ასწია და შემომხედა.

— ოჯახში ვისაც მუშაობა შეუძლია, ყველამ უნდა იმუშაოს. მაშინ დიდად მოიმატებს ოჯახის შემოსავალი, სახელმწიფოს შემოსავალი, გაუმჯობესდება ხალხის კეთილდღეობა, — გაიმეორა მიხაკომ ნინოს სიტყვები, — კარგი იქნება ოჯახსაც რომ ჰქონდეს თავისი ხუთწლიანი გეგმა. მაშინ ყველა წევრი იმუშავებს.

— ოჯახის ხუთწლიანი გეგმა?! — შეეხეიდე თავმჯდომარეს.

— როგორც კოლმეურნეობას აქვს თავისი ხუთწლიანი გეგმა, — მიპასუხა მიხაკომ, — ისე საბჭოთა მეურნეობას აქვს, ფაბრიკა-ქარხანას აქვს, სახელმწიფოს აქვს. რას იტყვი, ძვირფასო? — მკითხა მიხაკომ და დავინახე, როგორ წადდა ჩემი დადებითი პასუხი.

— ოჯახის ხუთწლიანი გეგმა?!

— ჰო. სწორედ ოჯახის ხუთწლიანი გეგმა, — სახე გაუნათდა თავმჯდომარეს ჩემი გაკვირვებისა და მოწონების ღიმილი რომ დაინახა, — მაშ, შენც ასე გაიფიქრე?!

— მე კი არა, შენ გაიფიქრე ასე, მიხაკო.

— მე არა, თამარმა, ნინომ, ტატიანამ, ელენემ, გუგულომ, ჟენიამ, „მარიკამ გაიფიქრეს ასე და თქვეს. ოჯახის ხუთწლიანი გეგმა. დიახ, ოჯახის ხუთწლიანი გეგმა, — სამოცდაათი წლის კაცი ჩემ თვალწინ უცებ გაახალგაზრდავდა.

ასე დაიბადა იმ ღამეს ოჯახის ხუთწლედის იდეა. შემდეგ მას „ხუთწლედი ჩემს ოჯახში“ ეწოდა. მას შემდეგ სამმა წელიწადმა გაიარა...

და აი, კვლავ ჩემს ძველ მეგობართან ვარ, ისევ იმ დარბაზში, მაგრამ საზეიმო კი არა, საქმიან კრებაზე. თუმცა მას უფრო საზეიმო ეთქმის. ისევ ისეა გაჩახჩახებული დარბაზი, ისევ პირველ რიგში სხედან გმირი ქალები. განსაკუთრებით თამარსა და ნინოს უბრწყინავდათ სახე.

შრომელთა კოლმეურნეობამ მეათე ხუთწლედში ზედიზედ რამდენჯერმე მოიპოვა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს, საკავშირო პროფსაბჭოს და სრულიად საკავშირო ალკკ ცენტრალური კომიტეტის გარდამავალი წითელი დროშა.

ამ საპატიო ჯილდოს ზედიზედ მოპოვება ოჯახის ხუთწლიანმა გეგმამ განაპირობა. ახლა კოლმეურნეობაში დამუშავებულია არა მარტო რგოლებისა და ბრიგადების ხუთწლიანი გეგმები, არამედ ოჯახის ხუთწლიანი გეგმებიც.

— სოციალისტური შეჯიბრება იგივე დამკვრელური შრომაა, — მითხრა მიხაკო ორაგველიძემ, — იგი ადამიანში ავლენს ყოველივე კარგს — მის უანგარობას, მისწრაფებას, რაც შეიძლება მეტი სიკეთე მოუტანოს ხალხს, ქვეყანას. პლანტაციებში ჯერ კიდევ არა გვაქვს ყველა საჭირო ტექნიკა. მათ მაგივრობას ადამიანები სწევენ თავდადებული შრომით — სოციალისტური შეჯიბრებით.

შრომელები შარშან ოცდახუთი აგვისტოდან დადგნენ სკკპ XXVI ყრილობის აღსანიშნავ დამკვრელური შრომის და სანიმუშო ყოფის ვახტზე და 26 დამკვრელური კვირა ყრილობამდე მაღალი საწარმოო მაჩვენებლებითა და სანიმუშო ყოფით დაამთავრეს. „XXVI ყრილობას — 26 დამკვრელური კვირა“. ამ დევიზით მომუშავე შრომელებმა 26 კარგი საქმე დაადგეს.

ამ საქმეებსაც დიდად უწყობდა ხელს ოჯახური ხუთწლედი, ამიტომ არ შემეძლო მისთვის გვერდის ავლა.

— ყველა ადამიანი, სადაც უნდა მუშაობდეს იგი — კოლმეურნეობაში, საბჭოთა მეურნეობაში, ქარხანაში თუ ფაბრიკაში, შახტში თუ მაღაროში, მშენებლობაზე თუ ტრანსპორტზე, სახელმწიფოს ხუთწლიან გეგმაში თავის პირად გეგმას ხედავს, — მითხრა მიხაკომ.

ქართველ კაცს, ყველა პატიოსან ადამიანს სინდის-ნაამესის გატეხას თავის გატეხა ურჩევნია. შრომელმა მამაკაცებმა მიატოვეს ოდელიას სიმღერა. ჭიქის ნაცვლად თოხს, ბარსა და სასხლავ მაკრატელს მოჰკიდეს ხელი, გვერდში ამოუდგნენ დედებს, დებსა და ცოლებს, თაკარა მზესა და წვიმაში ხელით კრეფენ ფოთოლს, ღამითაც კრეფენ ჭრაქის შუქზე, დაჩოქილებიც კრეფენ. მოხუცები აღარ სხედან შინ, ბავშვებიც იმდენ დროს აღარ კარგავენ თამაშში. რატომ? იმიტომ, რომ კოლმეურნეობის შემოსავალთან ერთად ოჯახის შემოსავალიც ორჯერ გაიზარდა, მისი წევრების ზნეობრივ-ეთიკური დონეც ამაღლდა.

ოჯახის ხუთწლიანმა გეგმამ არტელის შემოსავალი 6.000.000 მანეთამდე აიყვანა, რენტაბელობა 45 პროცენტით გაზარდა, სუფთა მოგება 1.800.000 მანეთით.

ყოველი საქმის წარმატება ადამიანზე, მის მონდომებაზე, ორგანიზებულობაზე, საქმის სიყვარულზე, მატერიალურ წახალისებაზეა დამოკიდებული.

ასეთმა ადამიანებმა მიაღწიეს ეგზომ დიდ წარმატებას, ასეთმა ადამიანებმა მოიწიეს ასეთი უხვი მოსავალი. ახლა შრომაში ოჯახის ყველა წევრი მონდომებულია, მობილიზებულია, ორგანიზებულია, დაინტერესებულია მეტი მოიწიოს, მეტი მისცეს სახელმწიფოს...

ლეონიდ ილიას ძე ბრეჟნევი ამბობდა: „საბჭოთა ადამიანების ცხოვრების დონე მათივე ხელშია. დღეს ჩვენ ისე ვცხოვრობთ, როგორც გუშინ ვმუშაობდით, ხვალ ისე ვიცხოვრებთ, როგორც დღეს ვმუშაობთ“.

დღეს ჩვენი ხალხი უკეთ მუშაობს. ხვალ უკეთ ვიცხოვრებთ.

თავმჯდომარეს ვკითხე, შენ თუ გაქვს ოჯახის ხუთწლიანი გეგმა-მეთქი. მაქვსო, მიპასუხა მიხაკომ.

— მერე რანაირად ახერხებ შენზე გაპიროვნებული ნაკვეთის დამუშავებას და კოლმეურნეობის ხელმძღვანელობასს?!

— აი, ასე, — ყმაწვილური, კეთილი ღიმილით შემომხედა მიხაკომ. — დილით მამლის პირველ ყივილზე ვდგები. გავიდებ მხარზე ხუთ თოხს და ყანაში გავეშურები.

— ხუთი თოხი რად გინდა ერთ კაცს?!

— მინდა — მეუბნება თავმჯდომარე და თან ეღიმება, — მივალ ყანაში, ოთხ თოხს ბუჩქებში დავმალავ, დავიკაპიწებ სახელოს და თოხნას შევუდგები.

— იმ თოხებს ვის უმალავ?!

— კეთილ ადამიანებს, ამვლელ-ჩამვლელს.

— არ მესმის.

— ჩაივლის ჩემი ყანის გვერდით სამუშაოდ მიმავალი აგრონომი. დილამშვიდობისაო, მეტყვის. ღმერთმა ბევრი დილა გაგითენოს-მეთქი, ვუპასუხებ. გამგეობაში არ მოდიხარო, მკითხავს. კი მოვდივარ, მარა ჯერ ეს სვე უნდა გამოვთოხნო-მეთქი, ვეტყვი. დაგაგვიანდება, მიხაკო, მეტყვის აგრონომი. რა ვქნა, ძამია, სვე რომ არ გამოვთოხნო, ყანა გამიფუჭდება. თოხი რომ გქონდეს, მიხაკო, მოგეხმარებოდი, მეტყვის აგრონომი. თუ მოხმარება გინდა, ბუჩქებშია თოხები, ვეტყვი მე. მივა აგრონომი ბუჩქებთან, აიღებს თოხს და მხარში ამომდგება. ცოტა ხნის შემდეგ გაკვირვებით მკითხავს: მიხაკო, ის სამი თოხი ვისთვის გაქვს დამალული?! შენისთანა კეთილი კაცისათვის, კოდევ. ჩაივლის ჩემი ყანის გვერდით ან ზოოტექნიკოსი, ან ეკონომისტი, ან ბუღალტერი, მექანიკოსი, უნივერმაღის დირექტორი, ექიმი, ინჟინერი,—ისევ კეთილი ღიმილით შემომხედავს მიხაკო, თვალებს ეშმაკურად ჭუტავს. — „ექსპლოატაციას“ ვუწევ ინტელიგენციას. ასე და ამგვარად ერთი დღის სამუშაოს ერთ საათში ვამთავრებთ ხუთი კაცი. ამას ძველად ნადს ეძახდნენ. ასე ვბარავ ჩაისა და ციტრუსის პლანტაციებს. ფიზიკური შრომა არავის აწყენს, ძამია...

შრომაში ისიც დიდად საყურადღებოა, რომ ოჯახის ხუთწლედმა წინათ ჩამორჩენილი მეცხოველეობა, რომელიც მილიონ მანეთ ზარალს აძლევდა წელიწადში კოლმეურნეობას, რენტაბელური გახდა.

1975 წელს საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის XVIII პლენუმზე თქვა, რომ საქართველოს შეუძლია გახდეს, უნდა გახდეს და უთუოდ გახდება მაღალგანვითარებული მეცხოველეობის რესპუბლიკა. ეს ფრიად პასუხსაგები მიზანი ერთსულოვნად აიტაცეს მეცხოველეებმა. მათ დიდი ნაბიჯი გადადგეს რესპუბლიკის დიდად განვითარებული მეცხოველეობის რეგიონად გადაქცევისათვის.

შრომელებმა პირველმა ირწმუნეს პლენუმზე ნათქვამი სიტყვა და გადაწყვიტეს, მეცხოველეობა ჩაისა და ციტრუსის წარმოების მაღალ დონეზე აეყვანათ.

საჭირო იყო ეყიდათ ჯიშიანი ძროხები და შეექმნათ საკვები ბაზა. დახმარებისათვის უკრაინელ ძმებს მიმართეს. ომის მძიმე წლებში შრომელები ხორბლითა და სხვა სურსათით ეხმარებოდნენ ევაკუირებულ როვნოელ მეცხოველეებს. ჰოსპიტლებიდან გამოწერილი უკრაინელი ჯარისკაცები და ოფიცრები შრომაში პოულობდნენ მეორე სამშობლოს. როვნოელებმა შრომელებს გასაჭირი რომ შეეტყვეს, არ დააყოვნეს — აუშენეს ფერმის კომპლექსი.

მიხაკომ წერილი აფრინა უკრაინის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველ მდივანთან ამხ. შჩერბიცკისთან და პასუხმაც არ დააყოვნა.

„გისურვებთ თქვენ, პატივცემულო მიხეილ ფილიპეს ძეო, კომუნისტებს, ს. ორჯონიკიძის სახელობის ორდენოსანი კოლმეურნეობის მშრომელებს ახალ წარმატებას, სკკპ XXV ისტორიული ყრილობის მიხვდასახულებათა შესრულებას... თქვენი თხოვნით, ხერსონის ოლქი გაუწევს დახმარებას თქვენს არტელს, გამოგიგზავნით ძროხებს“.

ასე მოავრდება ამხ. შჩერბიცკის თბილი და მეგობრული წერილი.

უკრაინელებმა ველის წითელი ძროხები გამოუგზავნეს მეგობრებს. შრომელები, დარწმუნებულნი, რომ ამხ. შჩერბიცკი მათ თხოვნას შეეესრულება, წინასწარ შეუდგნენ საკვები ბაზის შესაქმნელად ზრუნვას იცოდნენ, რომ სოფლიდან არც ისე შორს, პალიასტომის ტბის გაღმა გადაჭიმულია ათი ათასი ჰექტარი ხელუხლებელი ეწერი, რომ იქ კედელივით აღმართულია ისლი და ხაია, მაგრამ პალიასტომის გზით იქიდან თევის გამოზიდვა შეუძლებელია. პალიასტომი ბობოქარი ტბაა. ისლისა და ხაიის გამოსაზიდად მდინარე სუფსამდე ჭაობზე რვა კილომეტრი სიგრძის არხი უნდა გაეყვანათ. არხი შემჭიდროებულ ვადაში გათხარეს. არხის ბოლოში ჩარმაგის ნაპირზე ისლისა და ხაიის საფქვავი ქარხნის მშენებლობას შეუდგნენ.

შრომაში დაკარგულია ზღვარი კოლმეურნის საკარმიდამოსა და მისთვის ხუთწლიანი გეგმით მიმაგრებულ საზოგადოებრივ ნაკვეთს შორის.

შრომაში აღარ არის ჩემი და სხვისი. კოლმეურნეობაში საკარმიდამოს კერძო სექტორს აღარ უწოდებენ. კოლმეურნე იმ ფასად აბარებს სახელმწიფოს მოწეულ მოსავალს—ჩაის ფოთოლს, ციტრუსს, ხორცს, რძეს, რა ფასადაც კოლმეურნეობა აბარებს

წაიშალა ზღვარი საზოგადოებრივ და კერძო სექტორს შორის. საკოლმეურნეო ცხოვრების ამ ორაგველიძისეულ სიახლეს მე სასწაულს ვუწოდებ. ეს მარტო ეკონომიკური კი არა, პოლიტიკური საკითხიც არის, რადგან იგი კერძოსა და საზოგადოებრივის ზღვარს შლის. ეს კი იმას ნიშნავს, რომ თვისებრივად გამდიდრდა ადამიანი მორალურად და ზნეობრივად.

შრომელთა კოლმეურნეობა მიხაკოს თავმჯდომარედ არჩევამდე დაშლის კარამდე იყო მისული. ხალხი ტოვებდა სახლ-კარს და სხვა სოფლებში სახლდებოდა. სამას ოჯახამდე დავიდა ერთ დროს დიდი სოფელი. კოლმეურნეობამ შვიდ წელიწადში ათი თავმჯდომარე გამოიცვალა. მიხაკო მეთერთმეტე იყო. იმ წლიდან კოლმეურნეობის უკუღმა დატრიალებული საქმე წაღმა დატრიალდა. სოფლიდან წასულებმა უკან იწყეს დაბრუნება და აი, დღეს კოლმეურნეობაში 1300 ოჯახია. გადიდდა, შორს გაიშალა და ხელახლა აშენდა შრომა. აქ ვერ ნახავთ ერთსართულიან სახლს, ყველა ეზოში აგურის ორსართულიანი, ფართო ფანჯრებიანი სახლი დგას.

ზეშთაგონებული, მაღალსახარისხიანი შრომა, ეკონომიკის ინტენსიური განვითარების ლიანდაგზე გადაყვანა — ქვეყნის სიმდიდრის შემდგომი ზრდისა და ხალხის კეთილდღეობის დონის ამაღლების პირდაპირი და უტყუარი გზაა...

კრება დასასრულს უახლოვდებოდა. მე ცნობისმოყვარეობით შევხედე იმ მამაკაცებს, სამი წლის წინათ თამარის, ნინოს, გუგულის, შურას, ჟენიას, მარიკას სახეში შეხედვას რომ ვერ უბედავდნენ იმ ღირსშესანიშნავ კრებაზე და თვალდახრილნი ისხდნენ დარბაზში. ახლა ისინი თამამად უსწორებდნენ თვალს მეჩაიე ქალებს.

სოფელი შრომა.

მკრანი და დრო

მოსკოვში გაიხსნა სსრ კავშირის ეროვნული კინემატოგრაფისტთა IV ყრილობა

იცხოვროს ხალხის ინტერესებით, მართლაც და შთაგონებით შექმნას მისი მიღწევების კინოფიქცია, იყოს კომუნისტური მშენებლობის აქტიური მონაწილე — ეს მიაჩნიათ მრავალეროვნული საბჭოთა კინემატოგრაფიის ოსტატებს თავიანთი შემოქმედების აზრად და მოწოდებად. სსრ კავშირის კინემატოგრაფისტთა IV ყრილობის დელეგატთა ყურადღების ცენტრშია ეკრანის მაღალი მისია განვითარებული სოციალიზმის საზოგადოების პირობებში. ყრილობა გაიხსნა 19 მაისს მოსკოვში, კრემლის დიდ სასახლეში.

გულთბილად შეხვდნენ ყრილობის დელეგატები და სტუმრები ამხანაგებს ვ. ვ. გრიშინს, ა. პ. კირილენკოს, კ. უ. ჩერნენკოს, პ. ნ. დემიჩევს, ბ. ნ. პონომარიოვს, ი. ვ. კაპიტონოვს, მ. ვ. ზიმიანინს, მათთან ერთად პრეზიდიუმში არიან ცნობილი კინემატოგრაფისტები, ლიტერატურისა და ხელოვნების მოღვაწეები, პარტიული და საბჭოთა მუშაკები.

საპატიო პრეზიდიუმში აღფრთოვანებით ირჩევენ სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს ამხანაგ ლ. ი. ბრეჟნევის მეთაურობით.

მოხსენება „საბჭოთა კინოხელოვნების მდგომარეობა და ამოცანები სკკპ XXVI ყრილობის გადაწყვეტილებათა შესაბამისად“ გააკეთა სსრ კავშირის კინემატოგრაფისტთა კავშირის გამგეობის პირველმა მდივანმა ლ. ა. კულიჯანოვმა.

„ეკვე ორ თვეზე მეტი დრო გავშორებს იმ დღეს, როცა აქ, კრემლში, მუშაობა დაამთავრა სკკპ XXVI ყრილობამ, თქვა მან. მაგრამ დღესაც საბჭოთა კომუნისტების უმაღლესი ფორუმის მძლავრი ხმა კვლავ გაისმის მსოფლიოში. ყრილობის მთელმა მუშაობამ, მკაფიო ახალი იდეებითა და დასკვნებით აღსავსე მოხსენებამ, რომელიც გააკეთა ამხანაგმა ლ. ი. ბრეჟნევმა, ჩვენი სამშობლოს ეკონომიკური და სოციალური განვითარების გრანდიოზულმა გეგმებმა, კიდევ ერთხელ დაადასტურეს რეალური სოციალიზმის ავანგარდული როლი ადამიანთა საზოგადოების ცხოვრების მაგისტრალური მიმართულებებით. ყრილობის მასალები და გადაწყვეტილებანი აღვიქვით, როგორც ცხოვრებისეული გამოცდილებისა და შთაგონების უშრეტი წყარო.

ბოლო წლების მანძილზე, თქვა შემდეგ მომხსენებელმა, უპირატესი მდგომარეობა კინორეპერტუარში დაიკავეს ფილმებმა, რომლებიც ასახავენ ქვეყნის დღევანდელობას, თანამედროვე ადამიანებს, მათ შრომას, ოცნებებსა და მისწრაფებებს.

ეს თემა დამახასიათებელია არა მარტო მხატვრული ფილმებისათვის. ამ თემაზე გაზრდილი ინტერესით მუშაობს ახლა დოკუმენტური კინოც, რომელიც ახალი ნიშნებითა და ფერებით ქმნის თანამედროვის ეკრანულ პორტრეტს. ჩვენმა დოკუმენტალისტებმა შექმნეს შესანიშნავი ფილმები ლ. ი. ბრეჟნევის ცხოვრებისა და მოღვაწეობის და მისი წიგნების „მცირე მიწის“, „აღორძინების“ და „ყაზარის“ გმირების შესახებ.

შემდეგ მომხსენებელი შეეხო საბავშვო და საყმაწვილო აუდიტორიისათვის გათვალისწინებული ფილმების შექმნის პრობლემებს. ჩვენ ჯერ კიდევ გვაკლია მაღალ დონეზე შესრულებული ასეთი ნამუშევრები. განსაკუთრებით იშვიათად გამოდის საბავშვო ფილმები, რომლებიც ბავშვებს უნდა აჩვენებდნენ შრომის პატივისცემასა და სიყვარულს, უნერგავდნენ მათ საშობლოს მაღალი იდეალებით ფრთაშესხმული პატრიოტებს სოციალურ და ზნეობრივ თვისებებს.

განსაკუთრებით დიდია ისტორიული ფილმების აღმზრდელობითი ზემოქმედება. გასულ ხუთწლედში გამოვიდა რამდენიმე დოკუმენტური ფილმი ვ. ი. ლენინის შესახებ, გრძელდებოდა ისტორიულ-რევოლუციური თემის მხატვრული დამუშავება. მაგრამ დიდი სოციალური მასშტაბის, მგზნებარე რევოლუციური აზრის ფილმები ჯერ არც ისე ბევრია, როგორც უნდა იყოს.

ორატორმა თქვა, რომ საბჭოთა კინემატოგრაფია შექმნეს და მსოფლიო დიდება მოუპოვეს შემოქმედებმა, რომლებიც გახდნენ რევოლუციონერები, და რევოლუციონერებმა, რომლებიც გახდნენ შემოქმედნი, და შეეხო შემოქმედებითი ცვლის აღზრდის პრობლემას. ამ დარგში საქმის ვითარების გაუკეთებელებისათვის უდიდესი მნიშვნელობა ჰქონდა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის დადგენილებას „შემოქმედ ახალგაზრდობასთან მუშაობის შესახებ“.

პარტიის XXVI ყრილობა გვამდიდრებს იდეებითა და გამოცდილებით, რომლებსაც ნამდვილად ფასდაუდებელი და ხანგრძლივი მნიშვნელობა აქვს, თქვა დასასრულ ლ. ა. კულიჯანოვმა.

ყოველი ჩვენგანისათვის დიდი პატივია უფრო სრულად გამოვიყენოთ კინემატოგრაფის შესაძლებლობანი, შრომა და შთაგონება, ყოველივე საუკეთესო, რაც ჩვენს სულშია, მოვახმაროთ საბჭოთა კინემატოგრაფიის განვითარებას, კომუნიზმისათვის პარტიისა და ხალხის ბრძოლაში მისი როლის შემდგომ ამაღლებას. მაშ ვიცხოვროთ ისე, როგორც ჩვენს დროს შეეფერება. (საკდესი).

იდღესასწაულეთ, პიონერებო!

19 მაისს დილით პიონერული ბუკის ხმამ მოუყარა თავი ჩვენი სამშობლოს დედაქალაქში საზეიმო ხაზზე ყველა მოკავშირე რესპუბლიკის ნორჩ წარმოგზავნილთ. პიონერთა VIII სრულიად საკავშირო შეკრების დელეგატებმა ყვავილებით შეამკეს ვ. ი. ლენინის მავზოლეუმი და კრემლის გალავანთან დაკრძალული უცნობი ჯარისკაცის საფლავი.

ასე დაიწყო ბავშვებისათვის მათი ფორუმის მუშაობის მეორე დღე, რომელიც დაემთხვა ქვეყნის ნორჩ ლენინელთა ორგანიზაციის ღაბადების დღეს. მისი კულმინაცია გახდა მოსკოვის პიონერთა და დელეგატთა საზეიმო შეკრება „დინამოს“ ცენტრალურ სტადიონზე.

თითქოს გაახალგაზრდადგომ დედაქალაქის პატრიოტების პარკი, სადაც ქალაქის ერთ-ერთი უძველესი სპორტული ნაგებობაა. ხეივნებში სიმღერებით, დოლისცემით ჩაიარა 60 ათასზე მეტმა წითელყელსახვევიანმა ბოგონამ და ბიპუნამ, რომლებმაც გაიმარჯვეს მარშში „საბჭოთა ქვეყნის პიონერები ლენინის საქმის ვართ ერთგულები“. მათ ადგილი დაიკავეს ნაირფერი ალმებითა და ემბლემებით, პლაკატებითა და ლოზუნგებით მორთული სტადიონის ტრიბუნებზე.

ბავშვებს მიესალმნენ პარტიის, კომკავშირისა და პიონერიული მოძრაობის ვეტერანები, ხუთ

ᲥᲣᲗᲐᲘᲡᲘ ᲘᲣᲑᲘᲚᲔᲡ ᲔᲒᲔᲑᲔᲑᲐ

ᲐᲡᲔ ᲕᲘᲖᲐᲠᲓᲔᲗ, ᲐᲡᲔ ᲐᲦᲕᲐᲚᲔᲑᲓᲘᲗ!

**ᲥᲣᲗᲐᲘᲡᲔᲚᲘ ᲛᲨᲠᲝᲛᲔᲚᲔᲑᲘ ᲤᲐᲠᲗᲝᲛᲔ ᲐᲦᲜᲘᲨᲜᲐᲕᲔᲜ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡᲨᲘ ᲡᲐᲑᲭᲝᲗᲐ ᲮᲔᲚᲘᲡᲣᲤᲚᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐᲛᲧᲐᲠᲔᲑᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲙᲝᲛᲞᲐᲠᲢᲘᲘᲡ 60 ᲬᲚᲘᲡ ᲗᲐᲕᲘᲡ ᲞᲐᲢᲘᲕᲡᲪᲔᲚᲐᲕᲓ ᲛᲘᲪᲔᲣᲚᲘ ᲠᲔᲠᲣᲑᲚᲘᲙᲘᲡ ᲞᲠᲔᲖᲘᲓᲘᲣᲛᲘᲡ ᲓᲔᲙᲠᲔᲢᲘᲗ ᲓᲐᲯᲘᲚᲓᲝᲣᲚᲘ ᲞᲘᲜᲔᲚᲘᲡ ᲛᲔᲠᲒᲘᲡ ᲛᲘᲖᲔᲖ